

L'exposició *Parlem de drogues*, la campanya de sensibilització per a famílies, el kit educatiu de prevenció a l'aula i la guia per als professionals dels centres de salut conformen els eixos del programa

L'Obra Social "la Caixa" presenta el programa de prevenció del consum de drogues, a CosmoCaixa Barcelona

- Segons les dades recollides en el *Llibre Blanc de la prevenció a Catalunya: Consum de drogues i problemes associats*, del departament de Salut de la Generalitat (maig 2008), el 62% dels joves catalans d'entre 14 i 18 anys havien consumit alcohol, més del 25% van consumir cànnabis, més del 2,5% van prendre cocaïna alguna vegada en el darrer mes.
- El programa *Parlem de drogues* té l'objectiu de sensibilitzar i prevenir els joves davant les drogues, i s'aborda d'una manera integral: oferint recursos d'informació, orientació i formació a les famílies, la comunitat educativa, els professionals de salut i els joves.
- La sensibilització dels joves i la prevenció davant les drogues, l'atenció a les famílies, el recolzament als centres educatius perquè tractin el problema a l'aula i el suport als centres de salut són els eixos principals d'aquesta iniciativa de l'Obra Social "la Caixa".
- *Parlem de drogues* també posa a disposició de les famílies un telèfon d'orientació gratuït (900 22 22 29) i una guia de prevenció adreçada a les que tenen fills d'11 a 18 anys, de la qual fins ara se n'han distribuït 751.882 exemplars.
- En el marc d'aquest programa, l'Obra Social "la Caixa" ha organitzat l'exposició interactiva *Parlem de drogues* que avui presentem a CosmoCaixa Barcelona.

Barcelona, 15 de gener de 2009.- La directora general adjunta de la Fundació "la Caixa", Elisa Duran; la consellera de Salut del Govern de la Generalitat de Catalunya, Marina Geli, i el director de l'Àrea d'Integració Social de la Fundació "la Caixa", Marc Simón, han presentat aquest matí a CosmoCaixa Barcelona

l'exposició *Parlem de drogues*, que s'emmarca dins el programa que l'Obra Social "la Caixa" dedica a la prevenció del consum de drogues.

Atenta a la realitat que envolta molts joves i les seves famílies pel que fa al consum de drogues, l'Obra Social "la Caixa" ha decidit impulsar aquest programa integral adreçat a prevenir, informar i sensibilitzar sobre les drogues els diferents agents socials que són elements clau en aquest objectiu: els joves, les famílies, els educadors, els professionals dels centres de salut i la ciutadania en general.

L'objectiu del programa és incidir positivament en la reducció del consum de drogues entre els joves, tal com promou l'Estratègia Nacional sobre Drogues 2009-2016 del Ministeri de Sanitat i Consum i del *Llibre Blanc de la prevenció a Catalunya: consum de drogues i problemes associats* (maig del 2008) del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

Segons el *Llibre Blanc*, en els últims 30 dies el 62% dels joves catalans d'entre 14 i 18 anys afirmen haver consumit alcohol, els darrers dies, més del 25% havien consumit cànnabis, més del 2,5% havien pres cocaïna i un 0,8% heroïna.

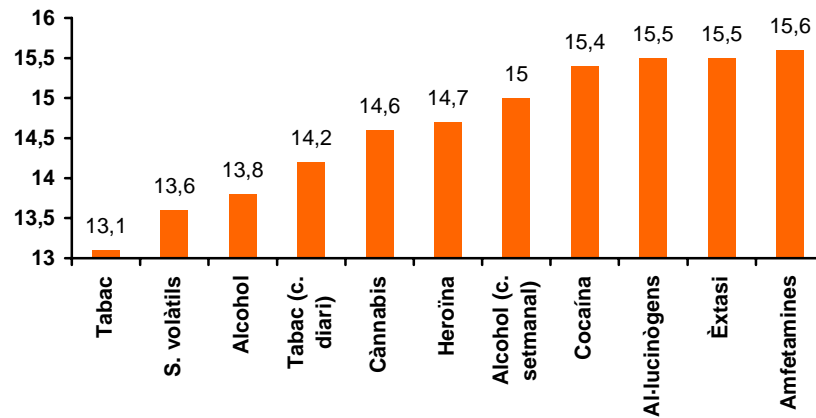
En el *Llibre Blanc* també queda palès que els joves tendeixen a associar el consum de begudes alcohòliques al temps de lleure.

D'altra banda, segons l'*Enquesta Estatal sobre Ús de Drogues en Estudiants d'Ensenyaments Secundaris (ESTUDES) 2006-2007*, aproximadament tres de cada quatre adolescents de 14 a 18 anys han tastat l'alcohol i més de la meitat en beu habitualment; un 15% fumen tabac cada dia (i aquesta droga és la segona més estesa entre aquest sector de la població); un de cada tres joves ha fumat cànnabis; i un 5% ha consumit cocaïna més d'una vegada.

Aquesta nova forma de relació amb les drogues rep el nom de "consum recreatiu": és un consum de drogues, tant legals com il·legals, que normalment es presenta associat al temps de lleure, sobretot al nocturn durant el cap de setmana. El 71% dels nois i el 69% de les noies de 15 a 19 anys destinen el seu temps de lleure a les sortides nocturnes cada cap de setmana.

L'adolescència és l'etapa en què es produeixen els primers contactes amb les drogues. La mitjana d'edat en què es comença a experimentar amb el tabac i l'alcohol és de 13 anys. Entre els 14 i els 15 anys, els joves se solen iniciar en el consum de cànnabis i, entre els 15 i els 16, en el de cocaïna, amfetamines, al·lucinògens i èxtasi.

Edats d'inici en el consum de diferents drogues entre adolescents de 14 a 18 anys

Font: ESTUDES 2006-2007. Pla Nacional sobre Drogues. Ministeri de Sanitat

L'Obra Social "la Caixa", conscient que la millor manera de prevenir els riscos i les conseqüències que comporta el consum de drogues és informar sobre els efectes dels estupefaents i oferir formació i orientació, tant als joves com a les persones que hi estan en contacte, posa en marxa les actuacions següents, dins del seu nou programa:

- Exposició itinerant *Parlem de drogues*.
- Campanya de sensibilització adreçada a les famílies.
- Material educatiu per treballar la prevenció a l'aula.
- Campanya d'actualització per als professionals en els centres de salut.

Parlem de drogues, prevenir i reflexionar

L'exposició interactiva *Parlem de drogues*, emmarcada dins del programa de l'Obra Social "la Caixa", convida a reflexionar al voltant d'un seguit de conceptes bàsics sobre les drogues, d'una manera entenedora. A més a més, la mostra alerta dels riscos que comporta el seu ús i proporciona informació actualitzada i elements de judici per prendre decisions a favor de la salut.

L'Obra Social "la Caixa" contribueix doncs al coneixement sobre els diferents tipus de drogues que hi ha, tot aprofundint en les repercussions que el consum pot tenir en la salut i la vida quotidiana. Es tracta, en definitiva, d'un espai que convida a la reflexió per poder decidir d'una manera responsable.

L'exposició consta d'un àmbit introductori i de **vuit espais modulars** a través dels quals, successivament, s'identifica i es defineix el problema, es presenten una anàlisi i un diagnòstic de la situació i es proposen vies que fomenten la prevenció. Les vuit àrees en què es divideix aquesta mostra interactiva són les següents:

- L'impacte social de les drogues
- Què són les drogues?
- Les drogues, aquí i ara
- Les drogues, un fenomen global
- Les drogues i el cervell
- Els efectes de les drogues
- Les drogues, riscos per a la salut
- El repte de la prevenció: ara, tu decideixes

Durant el 2007 i 2008 l'exposició itinerant ha recorregut les ciutats de Còrdova, A Coruña, Vitòria, Lleó, Puigcerdà, Jaén i Granada. En total 62.751 persones han visitat aquesta mostra. Paral·lelament a l'exposició, l'Obra Social "la Caixa" ha organitzat activitats complementàries per a joves, pares i professionals que es duran a terme a CosmoCaixa Barcelona.

També s'han organitzat visites guiades de caràcter formatiu per a joves (a partir de 12 anys), oferint la possibilitat d'obrir posteriorment un col·loqui amb experts en drogodependències. Està previst que durant aquest curs visitaran l'exposició un total de 750 grups escolars de secundària de la província de Barcelona, és a dir, 22.590 joves estudiants de secundària. Així mateix, també es podran organitzar visites guiades per a grups de joves i adults durant els caps de setmana, amb l'objectiu d'arribar a les famílies (es preveu la visita d'unes 74.500 persones).

Atès que *Parlem de drogues* és una exposició de caràcter social, hem apostat per la gratuïtat de la visita guiada i el col·loqui per als escolars que hi assisteixin.

Una eina al servei de les famílies

Amb el programa *Parlem de drogues* que s'ha presentat aquest matí es vol fomentar el paper actiu de les famílies i, amb aquesta finalitat, se'ls ofereixen diversos recursos que permeten abordar el tema de les drogues amb els fills adolescents, a casa.

La guia per als pares *Parlem de drogues. Una realitat que cal tractar en família*, que compta amb la col·laboració de la Direcció General de Salut Pública de la Generalitat de Catalunya, analitza els diferents punts de vista entre pares i fills, i ofereix consells i estratègies per aconseguir una bona comunicació, partint de la perspectiva que prevenir és ajudar a decidir.

Durant l'any 2008, l'Obra Social "la Caixa" ha distribuït 751.882 exemplars de la guia, que s'adreça a les famílies amb fills d'edats compreses entre els 11 i els 18 anys.

La guia inclou recomanacions pràctiques per iniciar una conversa al voltant de les drogues, i dels riscos i les conseqüències que comporten. També aconsella com actuar davant d'una situació de possible consum. Sobretot, estimula els pares a proporcionar coneixements, habilitats personals, testimonis i valors perquè els fills, per si mateixos, aprenguin a adoptar una actitud responsable.

En el marc del programa i amb la col·laboració de la Direcció General de les Famílies i la Infància del Ministeri d'Educació, Política Social i Esports, s'ha posat en marxa un **telèfon gratuït d'atenció a les famílies (900 22 22 29)**. L'objectiu és d'orientar les famílies i proporcionar-los unes pautes d'actuació en la relació amb els fills, per tal de prevenir les conductes de risc relacionades amb el consum de drogues i, si cal, informar de recursos especialitzats adequats a la demanda de cada cas.

El servei, operatiu de dilluns a divendres, de 9.00 a 21.00 hores, compta amb un equip de professionals especialitzats que desenvolupa la seva tasca d'una manera personalitzada i confidencial.

La prevenció: una realitat que cal tractar a l'escola - kit educatiu

No hi ha dubte que els mestres i professors influeixen molt en la presa de decisions i en l'educació dels joves i els adolescents. Per això, l'Obra Social "la Caixa" ha desenvolupat un **recurs educatiu que permet abordar la prevenció del consum de drogues en l'àmbit escolar**.

El kit educatiu del programa ja es va distribuir a tots els centres educatius de secundària de tot l'Estat (més de 8.000) i també s'entregarà a tots els professors que visitin l'exposició amb els seus alumnes, per tal que puguin treballar després a l'aula la prevenció del consum de drogues. En aquesta ocasió, hem editat un fullet complementari al kit educatiu en el qual es detallen els programes i recursos de prevenció de la Generalitat de Catalunya, que poden ser útils per als educadors i per als joves.

Què són les drogues, quin impacte social tenen, quins efectes provoquen en el cervell i el repte de la prevenció són algunes de les propostes de continguts que es poden trobar en aquest kit que l'Obra Social "la Caixa" posa a disposició de les escoles. Aquest material inclou dos DVD amb recursos educatius audiovisuals i interactius per ampliar i il·lustrar cadascun dels temes.

A partir d'aquests materials, el professorat podrà planificar i adequar les activitats que es proposen a les diferents característiques i necessitats de cada grup escolar.

Material de formació i actualització per als professionals dels centres de salut

Els metges de família, els pediatres i el personal d'infermeria tenen un paper important en la prevenció del consum de drogues i en el suport a les famílies. L'Obra Social "la Caixa", en col·laboració amb semFYC (Sociedad Española de Medicina de Familia y Comunitaria), ha desenvolupat un **programa de formació per als professionals de salut**, que consta d'una guia que recull algunes preguntes freqüents relacionades amb el consum de drogues i algunes respostes possibles, a més de recomanacions pràctiques.

Aquesta publicació s'ha distribuït a tots els centres de salut de les 17 comunitats autònomes i n'han pogut disposar tots els professionals que hi treballen (metges d'atenció primària i infermeres). La seva finalitat és de proporcionar informació actualitzada i útil per a aquests professionals en la relació amb els pares i les mares dels joves i amb els mateixos adolescents.

A més a més, el programa ofereix una eina d'autoformació adreçada als professionals dels centres de salut, amb materials per organitzar sessions de formació dels equips sanitaris. Aquests materials incorporen directrius sobre com orientar les famílies, a més d'informació actualitzada sobre les drogues, els hàbits de consum i els efectes que tenen sobre la salut.

Un compromís amb les necessitats socials

L'any 2008, "la Caixa" va assignar a la seva Obra Social una dotació de 500 milions d'euros. Aquesta xifra posiciona l'Obra Social "la Caixa" com la primera fundació privada d'Espanya, la segona d'Europa i la cinquena del món en volum de pressupost. Per aquest any 2009, l'entitat ha manifestat la intenció de mantenir aquest volum d'inversió com a mostra, ara més que mai, del seu compromís amb les necessitats de les persones.

La superació de la pobresa infantil, el foment del treball entre col·lectius desfavorits, l'atenció a les persones amb malalties avançades i els seus familiars, la promoció de la vacunació infantil en els països amb rendes baixes i la concessió de microcrèdits socials o financers per mitjà de MicroBank són, juntament amb aquest programa algunes de les prioritats estratègiques de l'Obra Social pel 2009.

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES A L'EXPOSICIÓ *PARLEM DE DROGUES*

ACTIVITATS per a joves

- **Dijous 5 de febrer, a les 19.00 h**

Taula rodona: "Drogues: 100 coses que sempre he volgut saber i mai he pogut preguntar"

Podem preguntar i parlar sobre drogues amb professionals de diferents camps científics i entitats com ABD, Energy Control, SPOTT, entre d'altres....

Coordinador i moderador de la sessió: Josep Rovira Guardiola. Coordinador de l'Àrea de Drogues de l'Associació Benestar i Desenvolupament (ABD).

Activitat gratuïta. Places limitades

- **Dimecres 4 de febrer de 2009, a les 10.00 h**

Matins del museu: Conferències per a alumnes de secundària (12-18 anys).
Activitat gratuïta

"Puc ser feliç sense consumir drogues?" a càrrec de **Jaume Funes**.
Psicòleg, educador, periodista.

- **Dijous 5 de març de 2009, a les 10.00 h**

"Drogodependències vici o malaltia?" a càrrec de **Miquel Casas**, catedràtic de Psiquiatria. Universitat Autònoma de Barcelona.

ACTIVITATS per a professionals de l'educació i famílies

- **Dimecres 21 de gener de 2009, a les 19.00 h**
“Parlem de drogues: Com seguir educant els adolescents avui, quan tot semblen riscos” a càrrec de **Jaume Funes**. Psicòleg, educador, periodista.

ACTIVITATS de divulgació científica

- **Dijous 19 de febrer de 2009, a partir de les 16.30 h**
Jornada: Neurobiologia de l'addicció. L'addicció a les drogues des de la perspectiva de la neurobiologia, en quatre eixos: l'inici, la consolidació, les conseqüències i la fi de l'addicció. Coordinador: **Rafael Maldonado**, catedràtic de Farmacologia de la Universitat Pompeu Fabra.

16.30 h Benvinguda i presentació

16.45 h L'inici de l'addicció

Rafael Maldonado, catedràtic de Farmacologia de la Universitat Pompeu Fabra.

17.30 h La consolidació de l'addicció

Barry Everitt, catedràtic de Neurobiologia del Comportament, Universitat de Cambridge, Regne Unit.

18.45 h Conseqüències de l'addicció

Marta Torrens, directora de la línia de toxicomanies de l'IAPS, Hospital del Mar-IMIM.

19.30 h La fi de l'addicció?

Timothy Condon, director delegat de l'Institut Nacional sobre Abús de Drogues (NIDA), EUA.

CONGRÉS Internacional sobre família i drogues

- **Del 3 al 5 de juny de 2009**

Un espai de trobada, informació i reflexió sobre el consum de drogues i el seu impacte en les famílies, per tractar la situació actual, trobar les respostes més adequades i afrontar els nous reptes.

Conferència inaugural a càrrec de **Nora Volkow**, directora del National Institute on Drug Abuse, National Institutes of Health, EUA.

VISITES guiades i col·loquis per a centres educatius i visites de caps de setmana i festius

Aquesta activitat permet aprofundir en els diferents àmbits de l'exposició i resoldre dubtes i preguntes.

Per a adults i joves +12

A partir del 16 de gener. Places limitades

Activitat gratuïta, inclosa en l'entrada al museu

ACTIVITATS per a centres educatius

Col·loqui debat conduït per especialistes.

Per afavorir en els joves una actitud crítica vers el consum de drogues i una presa de decisions responsable.

Visita lliure a l'exposició + 1 hora de col·loqui.

Per a estudiants de secundària

Activitat gratuïta, inclosa en l'entrada al museu

Reserves a través del web:

www.laCaixa.es/ObraSocial

Si voleu ampliar aquesta informació o concertar entrevistes:

Irene Roch. Dept. Comunicació Obra Social "la Caixa". Tel.: 93 404 60 27

Jesús N. Arroyo. Dept. Comunicació Obra Social "la Caixa". Tel.: 93 404 61 31
/ 629 79 12 96